

dr Joanna Bodio
Adiunkt w Katedrze Postępowania Cywilnego
i Międzynarodowego Prawa Handlowego
Wydział Prawa i Administracji
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

**AUTOREFERAT PRZEDSTAWIAJĄCY OPIS DOROBKU
I OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH HABILITANTA**

1. Imię i Nazwisko

Joanna Bodio

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/ artystyczne – z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej.

- 1994-1999: studia magisterskie w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Prawa i Administracji, kierunek prawo, ukończone z wynikiem bardzo dobrym
- 1999: egzamin magisterski złożony z wynikiem bardzo dobrym i uzyskanie tytułu zawodowego magistra prawa w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Prawa i Administracji
- 2000-2003: aplikacja sędziowska w Lublinie
- 2003: złożony egzamin sędziowski
- 2006: wpis na listę radców prawnych (OIRP w Lublinie)
- 2007: obrona rozprawy doktorskiej nt. *„Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziego na urzędzie, stanowisku, w siedzibie i w stanie spoczynku (struktura i postępowanie dyscyplinarne)”* i uzyskanie stopnia naukowego doktora nauk prawnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Promotor: prof. dr hab. Mieczysław Sawczuk, recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Jakubecki, prof. dr hab. Feliks Prusak

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

1.10.1999-30.09.2007 – asystentka w Katedrze Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

1.10.2007 – nadal – adiunkt w Katedrze Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

2010-2012 – Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie (umowa o dzieło)

2007-2008 - Wyższa Szkoła Humanistyczno-Przyrodnicza Studium Generale Sandomiriense w Sandomierzu (umowa o dzieło)

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. 2016 r. poz. 882 ze zm. w Dz. U. z 2016 r. poz. 1311.):

a) tytuł osiągnięcia naukowego/artystycznego,

„Status dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego”

b) (autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa, recenzenci wydawniczy),

Joanna Bodio, *„Status dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego”*, Warszawa 2019, Wydawnictwo Wolters Kluwer, ss. 505, ISBN: 978-83-8160-369-0

Recenzentami wydawniczymi monografii są: prof. dr hab. Andrzej Jakubecki oraz dr hab. prof. nadzw. UW Łukasz Błaszczak

c) omówienie celu naukowego/artystycznego ww. pracy/prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania,

Powołana powyżej i przedłożona do oceny monografia poświęcona jest problematyce statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego.

Wybór tematu pracy podyktowany został przede wszystkim brakiem opracowania monograficznego, które w sposób całościowy omawiałoby przedstawioną problematykę. Brak takiego opracowania także w stosunku do statusu dziecka jako strony w procesie cywilnym. Dotychczasowe prace, choć z pewnością ważne i stanowiące istotny wkład w literaturę przedmiotu, odnoszą się albo do fragmentarycznego udziału dziecka (w postępowaniu opiekuńczym¹), albo do ogólnych zagadnień konstrukcyjnych uczestnika postępowania nieprocesowego². Z tej perspektywy pożądane było podjęcie próby zmierzenia się z przedmiotowym zagadnieniem.

W omawianej pracy przedstawiono statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego w ujęciu ogólnym (poprzez określenie kryteriów uzyskania statusu uczestnika postępowania nieprocesowego), jak i szczegółowym (przez określenie pozycji prawnej dziecka w poszczególnych postępowaniach nieprocesowych kodeksowych i pozakodeksowych oraz przez wskazanie przysługujących mu praw i istniejących ciężarów procesowych). W celu określenia statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego konieczne było połączenie refleksji ogólnoteoretycznej z aspektami praktycznymi, co wpłynęło na dobór zagadnień i sposób ich ujęcia.

Analiza statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego wymagała zastosowania wielu metod badawczych wykorzystywanych w nauce prawa. Zastosowałam w tym celu przede wszystkim metodą formalno-dogmatyczną. Opiera się ona na regulacji prawnej postępowania nieprocesowego i założeniach teoretycznych, przy wykorzystaniu znanych metod wykładni prawa (językowej, systemowej, logicznej). W pracy posłużyłam się również analizą prawnoporównawczą oraz ujęciem historyczno-opisowym statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego. Od strony metodologicznej uwzględniłam również praktykę stosowania prawa, dlatego w szerokim zakresie wykorzystałam analizę orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych. Podkreślenia wymaga przyjęcie szerokiej perspektywy badawczej, która wykracza poza postępowanie nieprocesowe i obejmuje nawiązanie do rozwiązań procesowych, jako modelowych rozwiązań funkcjonujących w postępowaniu cywilnym oraz odniesień do prawa cywilnego materialnego. Tak określona perspektywa

¹ A. Kallaus, *Udział osoby małoletniej w postępowaniu opiekuńczym*, Poznań 2015.

² P. Ryłski, *Uczestnik postępowania nieprocesowego – zagadnienia konstrukcyjne*, Warszawa 2017.

badawcza nadała pracy cechę oryginalności i doprowadziła do wyników stanowiących znaczny wkład w rozwój nauki prawa.

Struktura monografii została podporządkowana wskazanym celom badawczym i składa się z dziesięciu rozdziałów.

Pierwszy rozdział został poświęcony analizie pojęcia dziecka. W prawie pojęcie dziecka nie jest jednoznaczną ani jednorodną kategorią prawną. Dla określenia dziecka w różnych postępowaniach nieprocesowych ustawodawca używa także innej terminologii np. małoletni, nieletni, osoba, której postępowanie dotyczy, osoba podlegająca władzy rodzicielskiej, przysposabiany, a także dziecko poczęte, lecz jeszcze nieurodzone. W związku z tym konieczne było zdefiniowanie pojęcia dziecka oraz określenie momentu początkowego i momentu końcowego jego ochrony. Analiza pojęcia dziecka i *nasciturusa* występującego w postępowaniu cywilnym dokonana została w porównaniu z innymi gałęziami prawa. Porównanie to było konieczne w celu określenia, czy pojęcia dziecka i małoletniego funkcjonujące na gruncie prawa cywilnego, prawa karnego i prawa administracyjnego oraz nieletniego na gruncie prawa karnego i ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich mają bezpośrednie przełożenie na pojęcia dziecka funkcjonujące w postępowaniu nieprocesowym. Zróznicowanie terminologii ustawowej wymusiło poszukiwanie określenia stanowiącego „wspólny mianownik” różnych bliskoznacznych wyrażen odnoszących się do przedmiotu badań. Uznałam, że pojęcie „dziecko” w najpełniejszy sposób określa osobę fizyczną od chwili poczęcia do uzyskania pełnoletności. Pojęcie to odnosi się bowiem zarówno do małoletniego (czyli dziecka od chwili urodzenia do ukończenia 18 roku życia), jak i *nasciturusa*. Dlatego w tytule oraz treści monografii posłużono się pojęciem „dziecko”.

Pełne przedstawienie statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego wymagało naświetlenia pozycji dziecka, jaką miało ono w dawnych systemach prawnych. Zamieszczone w rozdziale drugim uwagi historycznoprawne pozwoliły na prześledzenie funkcjonujących rozwiązań i zmian dokonanych w określeniu pozycji dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego na przestrzeni lat, począwszy od czasów prawa rzymskiego, poprzez ustawodawstwo zaborcze, kodeks postępowania niespornego i liczne ustawy pozakodeksowe, nowelizacje powojenne, aż do czasów obecnych. Omówienie funkcjonujących rozwiązań pozwoliło na stwierdzenie, że status dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego nie był uregulowany w sposób wyraźny w żadnej z ustaw zaborczych. Ustawy te

nie normowały w sposób ogólny zagadnienia uczestnictwa dziecka w postępowaniu niespornym, lecz ograniczały się jedynie do uregulowania kwestii zaskarżalności rozstrzygnięć sądowych przez osoby zainteresowane, przyznawały dziecku zdolność procesową w niektórych sprawach (zwłaszcza opiekuńczych) i chroniły prawa małoletniego spadkobiercy (także *nasciturusa*) przez ustanawianie kuratora spadku czy zabezpieczenie spadku. Z kolei na gruncie Kodeksu postępowania niespornego przepisy dotyczące podmiotów postępowania niespornego były znacznie bardziej szczegółowe niż w ówczesnym Kodeksie postępowania cywilnego co do strony procesu. Nie dotyczyły one jednak *expressis verbis* dziecka. W Kodeksie postępowania niespornego status dziecka kształtował się więc na podstawie przepisu ogólnego (art. 13 k.p.n.) regulującego zasadę uczestnictwa w postępowaniu niespornym.

Status dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego wymagał także konfrontacji z rozwiązaniami przyjętymi w zagranicznych systemach prawnych. Taka analiza umożliwiła dostrzeżenie problemów i zależności nie tylko w obrębie prawa krajowego, ale i obcego. Dlatego w rozdziale trzecim posłużyłam się metodą prawnoporównawczą. W odniesieniu do badań komparatystycznych w ujęciu międzynarodowym oparłam się na dwóch systemach prawnych – germańskim i romańskim. Podział nastąpił według kryterium sposobu regulacji prawa postępowania nieprocesowego – w odrębnych od kodeksu postępowania cywilnego ustawach ramowych (Niemcy, Austria, Hiszpania, Serbia, Czarnogóra) lub poprzez uregulowanie tego postępowania w ramach kodeksu postępowania cywilnego (Francja, Włochy, Szwajcaria, Litwa).

Przeprowadzona analiza pozwoliła stwierdzić, że w systemach prawnych państw obcych albo w ogóle nie normuje się statusu dziecka w postępowaniu nieprocesowym, albo określa się ten status na podstawie przepisów szczególnych. Zazwyczaj małoletni nie jest uczestnikiem (stroną) postępowania nieprocesowego, choć w niektórych przypadkach uzyskuje taki status, głównie w sprawach rodzinnych, opiekuńczych i spadkowych (Niemcy, Austria, Serbia, Czarnogóra, Litwa). Częściej prawa dziecka są zabezpieczone poprzez przyznanie mu szeregu uprawnień procesowych związanych z rozszerzeniem jego zdolności procesowej (przy ograniczeniu, a nawet braku jego zdolności do czynności prawnych), z możliwością samodzielnego zaskarżania orzeczeń, z koniecznością dostarczania mu orzeczeń końcowych, z przyznaniem mu przedstawiciela ustawowego reprezentującego jego interesy przed sądem, w tym także kuratora dla dziecka poczętego. Najwięcej uprawnień przyznanych zostało dziecku w niemieckiej ustawie o postępowaniu w sprawach rodzinnych i w sprawach z zakresu sądownictwa niespornego, w

ustawach nieprocesowych Serbii i Czarnogóry oraz w litewskim kodeksie postępowania cywilnego. W większości przypadków analizowane ustawodawstwa europejskie rzadko przyznają dziecku status uczestnika (strony) postępowania nieprocesowego, pomimo tego zapewniają mu podmiotowość i gwarantują dziecku wpływ na postępowanie nieprocesowe poprzez jego wysłuchanie i przedstawienie opinii, które brane są pod rozwagę przy rozstrzygnięciu sprawy.

Podobnie jak w zagranicznych systemach prawnych, także w naszym ustawodawstwie status dziecka w postępowaniu nieprocesowym nie został wyraźnie wyodrębniony od pozycji dorosłych uczestników postępowania. W Kodeksie postępowania cywilnego brak jest regulacji, która przyznawałaby dziecku *explicite* status uczestnika postępowania, dlatego jego pozycję prawną należy określać na podstawie przepisu ogólnego art. 510 k.p.c. normującego zasadę uczestnictwa w postępowaniu nieprocesowym. Przyznanie dziecku statusu uczestnika postępowania nieprocesowego wymaga określenia kryteriów potrzebnych do jego uzyskania, czemu poświęcony został rozdział czwarty pracy.

Oprócz kryteriów z art. 510 k.p.c. (czyli posiadania interesu prawnego oraz wzięcia udziału w sprawie) uzyskanie statusu uczestnika postępowania nieprocesowego uzależnione jest od posiadania odpowiednich kwalifikacji podmiotowych (tj. zdolności sądowej i zdolności procesowej), a także od wszczęcia postępowania nieprocesowego. Kwestie te zostały omówione w rozdziale piątym pracy. Zagadnienia podmiotowe wykazują ścisły związek z prawem materialnym, którego urzeczywistnieniu (konkretyzacji) prawo procesowe cywilne służy w ogólności. Z tego względu, pomimo iż celem pracy jest określenie statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego, z punktu widzenia prawa procesowego konieczne stało się rozszerzenie analizy na związaną z tym zagadnieniem problematykę materialnoprawną. Rozważania dotyczące tematyki materialnoprawnej ograniczono jedynie do tych kwestii, które mają podstawowe znaczenie dla wykładni przepisów proceduralnych, jak określenie definicji dziecka czy jego kwalifikacji podmiotowych. W tym zakresie zagadnień materialnoprawnych nie sposób oddzielić od zagadnień prawnoprocesowych, zwłaszcza że szereg instytucji i pojęć jest wspólnych dla obu dziedzin prawa. Analizując przepisy prawa procesowego należy więc korzystać z pewnych pojęć prawnych, które wypracowało prawo materialne, zwłaszcza że pojęcia te wzajemnie się uzupełniają, jak np. zdolność sądowa i zdolność prawną, zdolność procesowa i zdolność do czynności prawnych.

Zdolność sądowa i zdolność procesowa dziecka uregulowane są w postępowaniu nieprocesowym podobnie jak w procesie. W postępowaniu nieprocesowym brak jest (poza pewnymi wyjątkami) przepisów, które w sposób szczególny normują wskazane zdolności, co przemawia za odpowiednim stosowaniem przepisów procesowych (art. 64–71 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących zdolności procesowej umożliwia wprowadzenie pewnych modyfikacji w jej zakresie. W postępowaniu nieprocesowym istnieją bowiem przepisy stanowiące *lex specialis* w stosunku do art. 65 k.p.c. O ile w procesie przyznanie małoletniemu zdolności procesowej może nastąpić jedynie w stosunku do dziecka, które dysponuje co najmniej ograniczoną zdolnością do czynności prawnych, o tyle w postępowaniu nieprocesowym zdolność procesowa została przyznana także dziecku, które nie ma zdolności do czynności prawnych (np. na podstawie art. 25 ust. 2, art. 36, 41 u.o.z.p.). Zatem zakres zdolności procesowej dziecka jest w postępowaniu nieprocesowym szerszy niż w procesie. Są to jednak sytuacje wyjątkowe, aktualne w sprawach, w których chodzi o ochronę stosunków czysto osobistych i których nie należy rozszerzać na inne przypadki.

Analizując zagadnienie zdolności procesowej dziecka w postępowaniu nieprocesowym doszłam do wniosku, że zdolność procesowa przyznana dziecku na podstawie przepisów szczególnych jest tzw. ograniczoną zdolnością procesową, czyli możliwością samodzielnego dokonywania wszystkich czynności procesowych w niektórych sprawach. Przyznanie dziecku zdolności procesowej w przepisach szczególnych nie oznacza jednak całkowitego wyłączenia w postępowaniu nieprocesowym reguły ogólnej art. 65 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., z której wynika, że dziecko w większości spraw rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym, tak samo jak w procesie, nie ma zdolności procesowej. Brak zdolności procesowej nie eliminuje jednak dziecka z kręgu uczestników postępowania, pod warunkiem prawidłowego zastępstwa przez przedstawiciela ustawowego i spełnienia pozostałych kryteriów uzyskania statusu uczestnika postępowania nieprocesowego. Warunkiem uzyskania przez dziecko statusu uczestnika postępowania nieprocesowego jest jeszcze posiadanie interesu prawnego (w rozumieniu art. 510 k.p.c.) i legitymacji procesowej, co zostało omówione w rozdziale szóstym pracy. Obie przesłanki merytoryczne są ze sobą ściśle związane, gdyż podmiot, który ma interes prawny do wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania nieprocesowego, jest przy tej okazji wyposażony w legitymację procesową, co oznacza że interes prawny warunkuje wystąpienie samej legitymacji.

Prowadzone rozważania doprowadziły do wniosku, że o uzyskaniu przez dziecko statusu uczestnika postępowania nieprocesowego decydują jedynie wskazane kryteria. Przesłanki ocenne, jak predyspozycje do dokonywania czynności procesowych, rodzaj sprawy, dojrzałość psychiczna, rozwój umysłowy czy wiek dziecka nie stanowią wyznacznika interesu prawnego uzasadniającego uczestnictwo dziecka w postępowaniu nieprocesowym, lecz decydują o kwestii jego samodzielności w tym postępowaniu. Analiza kryteriów koniecznych do uzyskania przez dziecko statusu uczestnika postępowania nieprocesowego prowadzi do wniosku, że wynik sprawy dotyczy w równym stopniu dziecka, które ukończyło 13 rok życia i ma zdolność procesową, jak i dziecka młodszego pozbawionego tej zdolności. O uzyskaniu statusu uczestnika postępowania nieprocesowego nie decyduje też zdolność postulacyjna dziecka będąca jedną z jego kwalifikacji podmiotowych. Jest to bowiem jedynie faktyczna możliwość korzystania ze zdolności procesowej, której brak nie wyłącza przeprowadzenia ważnego postępowania lecz stanowi przesłankę skuteczności czynności procesowych. Dziecko będące uczestnikiem postępowania nieprocesowego może więc w nim występować, nie mając zdolności postulacyjnej.

Uczestnictwo dziecka w postępowaniu nieprocesowym jest jedną z form jego udziału w tym postępowaniu. Nie zawsze bowiem dziecko, które bierze udział w postępowaniu nieprocesowym, jest jego uczestnikiem w rozumieniu art. 510 k.p.c. Dlatego w rozdziale siódmym pracy dokonano dystynkcji między szeroko rozumianym udziałem dziecka w postępowaniu nieprocesowym, które wiąże się z jego przynależnością do kręgu uczestników postępowania, a udziałem dziecka, które jest tego charakteru pozbawione. W pierwszej sytuacji można mówić o uczestnictwie dziecka w postępowaniu nieprocesowym, w drugiej – o udziale dziecka w postępowaniu nieprocesowym niebędącym uczestnictwem. Uczestnictwo dziecka w postępowaniu nieprocesowym łączy się z występowaniem dziecka w charakterze uczestnika materialnego (w rozumieniu art. 510 k.p.c.) i formalnego (wnioskodawcy i uczestnika z mocy prawa). Natomiast o udziale dziecka w postępowaniu nieprocesowym można mówić w sytuacjach, w których dziecko może dokonywać pewnych czynności procesowych bez uzyskania statusu uczestnika ze względu na niespełnianie kryteriów definicyjnych określonych w przepisie art. 510 k.p.c. Ilustracją powyższego zagadnienia jest udział dziecka w charakterze świadka, w charakterze osoby, którą należy wysłuchać oraz sytuacje, w których dziecko jest wprawdzie zainteresowanym w sprawie, ale z własnej woli nie wstępuje do toczącego się postępowania. Samo zainteresowanie w sprawie nie przesądza o nabyciu statusu uczestnika postępowania

nieprocesowego, jako że do nabycia tego statusu potrzebny jest pewien akt procesowy w postaci wzięcia udziału w sprawie bądź wezwania przez sąd do udziału w sprawie.

Dziecko może być uczestnikiem postępowania w większości spraw (kodeksowych i pozakodeksowych) rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym. Występują jednak takie rodzaje postępowań nieprocesowych, w których dziecko, pomimo formalnego zainteresowania ich wynikiem nie jest uczestnikiem postępowania, gdyż jego udział w sprawie jest zbędny, albo takie sprawy, w których ze względu na ich przedmiot, uczestnictwo dziecka jest wyłączone. Dlatego w rozdziale ósmym omówiono kwestie szczegółowe związane z uczestnictwem dziecka w poszczególnych rodzajach postępowań nieprocesowych kodeksowych i pozakodeksowych. Wymagało to odniesienia się do spornych w doktrynie i orzecznictwie zagadnień związanych z udziałem dziecka w konkretnych rodzajach postępowania nieprocesowego w celu ukazania pewnej ogólnej zależności bądź specyfiki danego przypadku. Wyodrębnienie statusu dziecka w poszczególnych rodzajach postępowań nieprocesowych ma wskazywać na niejednolite określenie jego pozycji w tym postępowaniu. W poszczególnych rodzajach postępowań nieprocesowych status dziecka różni się w zależności od rodzaju sprawy, wieku dziecka, jego zdolności do czynności prawnych i zdolności procesowej. Inny status ma *nasciturus*, dziecko urodzone czy małoletni, który ukończył 13 lat.

Największe kontrowersje wywołuje status *nascitursa*. Analiza statusu dziecka poczętego lecz nie urodzonego pozwoliła stwierdzić, że *de lege lata* dziecko poczęte ma tzw. warunkową zdolność sądową w sprawach majątkowych i bezwarunkową w sprawach niemajątkowych. Przyznanie *nasciturusowi* zdolności sądowej implikuje przyznanie mu legitymacji procesowej do występowania w charakterze uczestnika postępowania nieprocesowego. *Nasciturus* w przeciwieństwie do dziecka już urodzonego może „uczestniczyć” tylko w niektórych sprawach rozpoznawanych w postępowaniu rodzinnym i opiekuńczym (o ustanowienie kuratora dla dziecka poczętego czy o uznanie ojcostwa dziecka poczętego) oraz w postępowaniu spadkowym. Wobec braku zdolności procesowej musi być on zastępowany przez kuratora *ventris*. Zwiększenie zakresu spraw, w których dziecko może być uczestnikiem postępowania, następuje po jego urodzeniu. Po urodzeniu się dziecka następuje też zmiana jego statusu, a jego rodzice stają się przedstawicielami ustawowymi *ex lege*.

Różnice w statusie dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego uaktualniają się w zależności od rodzaju sprawy, wieku dziecka oraz przyznanej mu zdolności procesowej.

Małoletni, który ukończył 13 rok życia, dysponujący zdolnością procesową w sprawach opiekuńczych, znajduje się w lepszej pozycji procesowej w stosunku do dziecka pozbawionego zdolności procesowej. Lepsza pozycja procesowa wynika z przyjętej przez prawo umownej granicy wieku związanej z uzyskaniem ograniczonej zdolności do czynności prawnych. W postępowaniu opiekuńczym w sprawach dotyczących osoby dziecka małoletni, który ukończył 13 lat, staje się uprawniony do kształtowania swojej sfery prawnej, poprzez możliwość samodzielnego dokonywania czynności procesowych i wpływania przez to na kształt rozstrzygnięcia sprawy. Zdolność procesowa przyznana jest dziecku w pełnym zakresie, co oznacza, że może ono samodzielnie dokonywać wszystkich czynności procesowych (nawet bez zgody albo wbrew woli swojego przedstawiciela ustawowego), choćby na podstawie przepisów prawa materialnego miał ograniczoną zdolność do czynności prawnych, a niekiedy nawet wtedy, gdy jest tej zdolności pozbawiony (jak np. dziecko ubezwłasnowolnione całkowicie w sprawach z zakresu zdrowia psychicznego).

Należy więc stwierdzić, że w obecnym stanie prawnym najsilniejszą pozycję procesową dziecko uzyskuje w tych postępowaniach nieprocesowych, w których ma status uczestnika postępowania i jednocześnie przysługuje mu zdolność procesowa. W tych sprawach ustawodawca zapewnił dziecku formalny udział w dotyczących go postępowaniach oraz pozycję procesową porównywalną z dorosłymi uczestnikami postępowania. Może być ono nie tylko wysłuchane przez sąd, ale także aktywnie wpływać na wynik postępowania, choć nie można jednoznacznie określić, czy zawsze odpowiada to interesom dziecka lub czy we wszystkich przypadkach jest to pożądane i wskazane. Zrównanie statusu dziecka ze statusem dorosłego uczestnika postępowania powoduje, że dziecko znajduje się w gorszej sytuacji procesowej niż dorosły uczestnik postępowania. Słabsza pozycja procesowa dziecka wynika z wieku, braku wykształcenia i doświadczenia życiowego oraz z nieznajomości prawa i praktyki sądowej. Pomimo iż sąd ma możliwość udzielania słabszemu uczestnikowi postępowania nieprocesowego pouczeń, w tym co do celowości ustanowienia pełnomocnika procesowego, to obowiązujące przepisy nie wydają się wystarczające do zapewnienia dziecku możliwości samodzielnego dochodzenia praw w postępowaniu nieprocesowym. Zwłaszcza że udział dziecka w charakterze uczestnika postępowania nieprocesowego powinien opierać się na założeniu czynnego udziału bądź samego dziecka, bądź jego przedstawiciela ustawowego – w zależności od posiadanej przez dziecko zdolności procesowej. Dlatego wysunięto wniosek *de lege ferenda* o wprowadzeniu

możliwości przyznania dziecku przez sąd z urzędu adwokata lub radcy prawnego, nawet bez wniosku zainteresowanego. Ochrona dziecka jako słabszego (w stosunku do osób dorosłych) uczestnika postępowania nieprocesowego wynika z realizacji zasady równouprawnienia uczestników postępowania nieprocesowego.

Rozdział dziewiąty poświęcony został zagadnieniom związanym z uprawnieniami procesowymi dziecka w kontekście zasady równouprawnienia uczestników postępowania nieprocesowego. Szczegółowo omówione zostały te spośród uprawnień i ciężarów procesowych dziecka, które charakteryzują się specyfiką na gruncie postępowania nieprocesowego (jak prawo do wysłuchania, prawo do osobistego udziału dziecka w postępowaniu opiekuńczym, obowiązkowe stawiennictwo w sądzie). Ponadto w rozdziale tym określono uprawnienia i obowiązki dziecka niezwiązane z jego uczestnictwem w postępowaniu nieprocesowym, lecz z jego udziałem w roli świadka.

W rozdziale dziesiątym wskazano przyczyny utraty statusu uczestnika postępowania, tj. odmowę dopuszczenia dziecka do udziału w sprawie, brak zdolności sądowej i śmierć dziecka oraz nieuzupełnienie braku zdolności procesowej.

Zaprezentowane w monografii spostrzeżenia, oceny i twierdzenia mogą stanowić punkt wyjścia i płaszczyznę do dalszej dyskusji naukowej na temat statusu dziecka jako uczestnika postępowania nieprocesowego.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych

5.1. Wprowadzenie

Moje pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze obejmują przede wszystkim działalność publikacyjną oraz aktywny udział w konferencjach naukowych. Omówienie tych osiągnięć polega na charakterystyce zainteresowań naukowych z uwzględnieniem głównych wątków badawczych zawartych w publikacjach i referatach oraz na wskazaniu niektórych, podstawowych wyników badań.

Przed przystąpieniem do wyodrębnienia i zaprezentowania głównych nurtów dorobku naukowo - badawczego chciałabym zaznaczyć, że prowadzone przeze mnie badania były dokumentowane publikacjami o różnym charakterze. Przygotowane przeze mnie opracowania publikowane były w szczególności na łamach recenzowanych i punktowanych czasopism

ważnych dla polskiego środowiska prawniczego, jak: „Studia Prawnicze”, „Przegląd Sądowy”, „Orzecznictwo Sądów Polskich”, „Glosa”, „Rejent”, „Palestra”, „Przegląd Prawa Egzekucyjnego”, „Studia Iuridica Lublinensia”, „Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa” i in. Oprócz tego wiele moich opracowań zostało zamieszczonych w pracach zbiorowych i księgach jubileuszowych. Na łamach tych periodyków, prac zbiorowych i ksiąg jubileuszowych opublikowałam kilkadziesiąt artykułów naukowych i głoś. W moim dorobku znajdują się również teksty opublikowane w języku angielskim.

Oprócz artykułów naukowych i głoś w moim dorobku znajduje się także współautorstwo komentarza do Kodeksu postępowania cywilnego, współautorstwo podręcznika do Ustroju organów ochrony prawnej oraz współautorstwo Kazusów z postępowania cywilnego.

5.2. Główne nurty dorobku naukowego

Moja aktywność naukowo-badawcza po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych ma charakter przedmiotowo zróżnicowany. Obejmuje ona przede wszystkim zagadnienia związane z nauką prawa postępowania cywilnego oraz ustrojem organów ochrony prawnej. Podstawowe kierunki mojej aktywności naukowo-badawczej koncentrują się wokół sześciu głównych obszarów, scharakteryzowanych w kolejnych punktach.

5.2.1 Podmioty postępowania cywilnego

Zagadnienia podmiotowe stanowią jedną z najważniejszych materii postępowania cywilnego, dlatego problematyce tej poświęciłam szereg artykułów. W obszarze moich badań naukowych znalazły się kwestie odnoszące się do stron procesu cywilnego nie tylko w odniesieniu do osób fizycznych, ale i do osób prawnych (J. Bodio, „*Strony postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów (zarys problematyki na gruncie prawa krajowego)*” [w:] *Konsument wobec wyzwań współczesności. Aspekty prawa materialnego i procesowego*, K. Flaga-Gieruszyńska (red.), D. Szostak (red.), Katowice 2015, s. 14-29; J. Bodio, „*Skarb Państwa jako strona procesu cywilnego – zarys problematyki*” [w:] *Obrót powszechny i gospodarczy. Problemy cywilnoprawne*, I. Ramus (red.), Toruń 2014, s. 75-94; J. Bodio, „*Status nasciturusa w postępowaniu cywilnym*” [w:] *Ius est a iustitia appellatum. Księga Jubileuszowa dedykowana Profesorowi Tadeuszowi Wiśniewskiemu*, M. Tomalak (red.), Warszawa 2017, s. 81-102), uczestników postępowania nieprocesowego (J. Bodio, „*Uczestnicy postępowania w sprawach*

dotyczących władzy rodzicielskiej” [w:] *Pro Scientia Iuridica*, M. Chrzanowki (red.), A. Przyborowska – Klimczak (red.), P. Senddecki (red.), Lublin 2014, s. 33-53; J. Bodio, „Uczestnicy postępowania w sprawach o przysposobienie” [w:] *Aequitas sequitur legem. Księga jubileuszowa z okazji 75. Urodzin Profesora Andrzeja Zielińskiego*, K. Flaga-Gieruszyńska (red.), G. Jędrejek (red.), Warszawa 2014, s. 17-34; J. Bodio, „Pojęcie „dobra dziecka” w postępowaniu opiekuńczym – zarys problematyki” [w:] *Honeste procedere. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Kazimierzowi Lubińskiemu*, A. Laskowska-Hulisz (red.), J. May (red.), M. Mrówczyński (red.), Warszawa 2017, s. 67-83) oraz uczestników postępowania egzekucyjnego (J. Bodio, „Uczestnik postępowania egzekucyjnego a uczestnik postępowania w celu zniesienia współwłasności nieruchomości w drodze sprzedaży publicznej (zarys problematyki)” [w:] *Ars in vita, ars in iure. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Januszowi Jankowskiemu*, A. Barańska (red.), S. Cieślak (red.), Warszawa 2018, s. 263-279).

Ponadto w szeroko rozumianym obszarze zagadnień podmiotowych postępowania cywilnego zajęłam się także kwestią realizacji zasady równouprawniania stron w procesie cywilnym (J. Bodio, W. Graliński, „Znaczenie zasady równouprawnienia stron w procesie cywilnym” [w:] *Zasady prawa w strukturze systemu prawa. Studium dogmatyczno-porównawcze*, L. Leszczyński (red.), *Studia Iuridica Lublinensia*, Lublin 2016, vol. XXV, 1 (współautor: dr Wojciech Graliński).

Część ze wskazanych zagadnień było również przedmiotem moich referatów na konferencjach naukowych (załącznik nr 4).

5.2.2 Kwalifikacje podmiotowe stron procesu cywilnego

Kontynuacją i rozszerzeniem problematyki związanej z podmiotami postępowania cywilnego są kwalifikacje podmiotowe stron procesu i uczestników postępowania nieprocesowego. Jest to jedna z najistotniejszych kwestii postępowania cywilnego, dlatego poświęciłam tej problematyce *gros* artykułów i glos.

Trzy spośród artykułów mieszczących się we wskazanym obszarze badawczym ma charakter prawno-porównawczy w obrębie materialnego i procesowego prawa cywilnego. Poświęcone one zostały relacji zdolności sądowej do zdolności prawnej (J. Bodio, „Zdolność prawna a zdolność sądowa – wybrane zagadnienia materialnoprawne i procesowe” [w:] *Profesor Aleksander Wolter w 105. rocznicę urodzin*, M. Grochowski (red.), Lublin 2011, s. 27-48, (wyd.II, wyd. I –

2010), relacji zdolności procesowej do zdolności do czynności prawnej (J. Bodio, „Zdolność do czynności prawnych a zdolność procesowa – na wybranych przykładach w sprawach z zakresu prawa osobowego i rodzinnego”, *Studia Prawnicze* 2011, z. 2, s. 135-157) oraz relacji zdolności sądowej do zdolności procesowej (J. Bodio, „Zdolność sądowa a zdolność procesowa w postępowaniu cywilnym” [w:] *Prawo wobec wyzwań współczesności*, P. Ruczkowski (red.), Kielce 2011, s. 47-69). W obszarze tej tematyki znalazła się kwestia tzw. szczególnej zdolności sądowej, której poświęcona została glosa (J. Bodio, *Zdolność sądowa jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi - glosa do wyroku SN z dnia 12 marca 2009r. (V CSK 366/08)*, *Glosa* 2012, nr 2, s. 43-48).

Z kwalifikacjami podmiotowymi stron procesu i uczestników postępowania nieprocesowego związane jest także zagadnienie interesu prawnego prokuratora do wytoczenia powództwa na rzecz oznaczonej osoby (J. Bodio, „*Interes prawny a interes publiczny prokuratora wytaczającego powództwo w trybie art. 7, 57 i 189 k.p.c.*”, *Palestra* 2015, nr 1-2, s. 50-59; J. Bodio, *Prokurator działający na rzecz oznaczonej osoby - Glosa do wyroku SN z dnia 30 marca 2012 r., III CSK 204/11, LEX nr 1212812*, *Glosa* 2014, nr 4) oraz uprawnienia do wniesienia wniosku o wszczęcie postępowania nieprocesowego w sprawach dotyczących władzy rodzicielskiej (J. Bodio, *Glosa do postanowienia SN z dnia 13 grudnia 2013r., III CZP 89/13*, *Orzecznictwo Sądów Polskich* 2015, z. 1, s. 23-30), a także kwestia zdatności arbitrażowej strony (J. Bodio, „*Zdatność arbitrażowa a zakres przedmiotowy zapisu na sąd polubowny według Kodeksu postępowania cywilnego*”, *Radca Prawny (Dodatek naukowy)* 2012, nr 125, s. 2-8).

Kwalifikacje podmiotowe związane z udziałem strony w procesie cywilnym były przedmiotem moich rozważań także w artykule napisanym w języku angielskim (J. Bodio, „*Parties to a Polish civil case*” [w:] *Legal studies*, J. Stelmasiak (red.), L. Bielecki (red.), P. Ruczkowski (red.), München 2013, s. 61-82).

Ponadto w obszarze zagadnień podmiotowych znajduje się rozpatrywana przeze mnie kwestia reprezentacji strony związanej z brakiem zdolności postulacyjnej (J. Bodio, „*Przymus adwokacko-radcowski – uwagi o stanie obecnym i perspektywach zmian*”, *Radca Prawny. Zeszyty naukowe* 2015, nr 1, s. 68-89) oraz z podmiotami uprawnionymi do reprezentacji strony (J. Bodio, P. Telenga, „*Magister prawa jako pełnomocnik procesowy – uwagi do projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks Postępowania Cywilnego i zmianie niektórych ustaw*”, *Radca Prawny* 2010, nr 1, s. 14-23 (współautor: dr Przemysław Telenga).

Zagadnieniom mieszczącym się w niniejszym obszarze poświęciłam referaty wygłoszone podczas konferencji naukowych (załącznik nr 4).

5.2.3 Środki zaskarżenia

W moim dotychczasowym dorobku naukowym znajdują się również publikacje dotyczące problematyki środków zaskarżenia. W opracowaniach tych poddałam analizie wybrane zagadnienia związane z podmiotami uprawnionymi do zaskarżenia postanowień w sprawach z zakresu prawa osobowego (J. Bodio, „*Podmioty legitymowane do zaskarzania postanowień w sprawach z zakresu prawa osobowego*” [w:] *Wokół problematyki środków zaskarżenia w postępowaniu cywilnym*, M. Michalska-Marciniak (red.), Sopot 2015, s. 351-386) oraz legitymowanymi do wnoszenia środków zaskarżenia w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa (J. Bodio, *Glosa do wyroku SN z dnia 3 października 2014r., V CSK 281/14*, Orzecznictwo Sądów Polskich 2015, z. 6, s. 878-884). Oprócz wskazanych kwestii przedmiotem moich rozważań uczyniłam także zagadnienia związane z warunkami formalnymi apelacji i skutkami jej nieuzupełnienia (J. Bodio, „*Wymagania formalne apelacji i skutki ich niezachowania*” [w:] *Jus et remedium. Księga jubileuszowa Profesora Mieczysława Sawczuka*, A. Jakubecki (red.), J.A. Strzępka (red.), Warszawa 2010, s. 63-84; J. Bodio, *Nieuzupełnienie braku formalnego apelacji a możliwość jej odrzucenia. Glosa do uchwały SN z dnia 27 marca 2008r., III CZP 7/08*, Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa 2010, nr 2, poz. 9, s. 119-127).

Problematyka środków zaskarżenia stanowiła ponadto przedmiot referatu przedstawionego przeze mnie na konferencji naukowej (załącznik nr 4).

5.2.4 Alternatywne metody rozwiązywania sporów

Kolejny obszar mojej aktywności naukowej obejmuje problematykę alternatywnych metod rozwiązywania sporów. Badania w tym zakresie koncentrują się na zagadnieniach związanych z mediacją, która ma stanowić alternatywę względem rozwiązywania sporu w drodze jego rozstrzygnięcia przez sąd powszechny. Rezultatem badań w tej dziedzinie było opublikowanie dwóch artykułów poświęconych mediacji (J. Bodio, „*Mediacja w sprawach rodzinnych – zarys problematyki*” [w:] *Mediacja w teorii i praktyce*, A. Gretkowska (red.), D. Karbarz (red.), Stalowa Wola 2009, s. 45-60 oraz J. Bodio, „*Mediacja w sprawach cywilnych – zarys problematyki*” [w:] *Metodologia pracy w SPP*, I. Kraśnicka (red.), Warszawa 2009, s. 133-145,

wyd. II oraz wyd. I [w:] Biblioteka Studenckich Poradni Prawnych. Prawo cywilne, Warszawa 2008, s. 157-171).

5.2.5 Ewolucja polskiego cywilnego prawa procesowego

Problematyka ewolucji polskiego cywilnego prawa procesowego, stanowiąca przedmiot kolejnego zakresu moich badań naukowych, oscyluje wokół zmian tego prawa oraz powstałych w związku z nimi problemów pojawiających się zarówno w teorii, jak i w praktyce stosowania prawa. Uzasadnieniem dla tak określonego przedmiotu badań naukowych stały się liczne i częste nowelizacje, jakie na przestrzeni ostatnich lat objęły prawo cywilne procesowe w Polsce.

Wyniki badań przeprowadzonych w ramach niniejszego obszaru zostały do tej pory przedstawione w kilku opracowaniach naukowych. W artykułach tych zajęłam się analizą:

- zmian w zakresie regulacji formy czynności procesowych, które związane były z informatyzacją postępowania cywilnego realizowaną w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (J. Bodio, *„Pisma procesowe w elektronicznym postępowaniu upominawczym – warunki formalne i uzupełnienie ich braków”* [w:] *Elektroniczne postępowanie upominawcze, doświadczenia i perspektywy*, K. Flaga-Gieruszyńska (red.), A. Jakubecki (red.), J. Misztal-Konecka (red.), Lublin 2017, s. 9-36).

- konieczności weryfikacji uregulowań dotyczących problematyki dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem (J. Bodio, *„Dopuszczalność dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem. Uwagi prawnoporównawcze w obrębie prawa polskiego”* [w:] *Problem dowodów uzyskanych sprzecznie z prawem w procesie cywilnym*, K. Knoppek (red.), Poznań 2018, s. 19-47);

- zmian dotyczących wprowadzenia możliwości wnoszenia przez stronę opłaty sądowej za pośrednictwem innych niż banki instytucji płatniczych i związanej z tym problematycznej kwestii różnicowania daty wnoszenia tych opłat (J. Bodio, *Glosa do postanowienie SN z dnia 21 stycznia 2015r., IV CZ 96/14*, Orzecznictwo Sądów Polskich 2015, z. 12, s. 1752-1758);

- zmian w zakresie ułatwienia zabezpieczenia roszczeń, w szczególności zmian we wpisaniu do księgi wieczystej zakazu zbywania spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu (art. 752³ k.p.c., dodane art. 756³ i 756⁴ k.p.c.) oraz przesądzenia przez ustawodawcę skutku nieważności czynności prawnej dokonanej wbrew udzielonemu zabezpieczeniu (dodany art. 752^{3a} i 756⁴

k.p.c.), które wprowadzone zostały ustawą z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (J. Bodio, *„Nieważność czynności prawnych obowiązanego dokonanych wbrew sądowemu zakazowi zbycia nieruchomości lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu”*, Studia Prawnicze. Rozprawy i Materiały 2017, nr 2, s. 77-99);

- zmian dokonanych nowelizacją kodeksu postępowania cywilnego z dnia 9 stycznia 2009r., która wprowadzając elektroniczne postępowanie upominawcze dała możliwość nadawania tytułom egzekucyjnym, czyli orzeczeniom wydanym w tym postępowaniu, elektronicznej klauzuli wykonalności. Tym samym elektroniczny tytuł egzekucyjny zaopatrzony w elektroniczną klauzulę wykonalności stał się elektronicznym tytułem wykonawczym (J. Bodio, *„Elektroniczny tytuł wykonawczy”*, Przegląd Prawa Egzekucyjnego 2017, nr 1, s. 21-46);

- zmian w zakresie funkcjonowania Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, związanych ze ewolucją kompetencji tego organu oraz statusem jej radców i referendarzy (J. Bodio, W. Graliński, *„Ewolucja zakresu kompetencji Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej”*, Rejent 2018, nr 2, s. 19-41 (współautor: dr Wojciech Graliński); J. Bodio, W. Graliński, *„Kilka uwag o statusie radcy i referendarza Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej”*, Przegląd Sądowy 2017, nr 11-12, s. 153-166, (współautor: dr Wojciech Graliński).

Problematyka ewolucji polskiego cywilnego prawa procesowego stanowiła ponadto przedmiot kilku referatów przedstawionych przeze mnie na konferencjach naukowych (załącznik nr 4).

5.2.6. Ustrój organów ochrony prawnej

Oprócz zagadnień związanych z postępowaniem cywilnym, przedmiotem moich badań naukowych są także kwestie związane z ustrojem organów ochrony prawnej. Dokonywana przeze mnie analiza zagadnień ustrojowych dotyczy przede wszystkim wymiaru sprawiedliwości (J. Bodio [w:] J. Bodio, G. Borkowski, T. Demendecki, *Ustrój organów ochrony prawnej. Część szczegółowa*, Warszawa 2016, s. 23-154) i związanych z nim uregulowań dotyczących statusu sędziów i asesorów sądów powszechnych oraz sędziów wojskowych (J. Bodio, *„Nieskazitelnosc charakteru” jako kwalifikacja zawodowa sędziego (wpływająca na jego wizerunek)”*, Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury 2013, nr 4, s. 5-16; J. Bodio, *„Instytucja asesora sądowego”*, Studia Iuridica Lublinensia 2010, Tom XIII, Lublin, s. 73-89; J. Bodio, *„Status*

sędziów sądów wojskowego” [w:] *Wymiar sprawiedliwości w siłach zbrojnych*, K. Dunaj (red.), M. Stepnowska (red.), Warszawa 2014, s. 45-70), możliwością powrotu sędziego w stanie spoczynku na poprzednio zajmowane stanowisko w przypadku ustania trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego (J. Bodio, *Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17.08.2010r. (III KRS 5/10)*, Kwartalnik Krajowej Rady Sądownictwa 2011, nr 1, s. 29-32) czy nadzorem administracyjnym sprawowanym nad sądami powszechnymi (J. Bodio, *Postępowanie związane z wydaniem wytyku w trybie art. 40 § 1 p.u.s.p. - Glosa do postanowienia SN z dnia 21 lipca 2011r., V CZ 35/11*, Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa 2012, nr 3, s. 49-58).

Rozważane przeze mnie zagadnienia ustrojowe dotyczą także odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziego, jej definicji i rozróżnienia deliktów dyscyplinarnych (J. Bodio, „*The notion and the role of the disciplinary liability of the judge – the problem outline*” [w:] *Aktualnyje problemy juridycznej nauki i prawopraximienitielnoj praktiki (Aktualne problemy nauki prawa i praktyki stosowania prawa)*, Moskwa 2010, s. 242-247; J. Bodio, „*Przewinienia służbowe a uchybienia godności urzędu sędziów sądów powszechnych*”, Kwartalnik Krajowej Rady Sądownictwa 2010, nr 2, s. 46-54) oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej adwokatów (J. Bodio, *Glosa do wyroku SN z dnia 15 lipca 2010r., SDI 12/10*, Palestra 2012, nr 5-6, s. 153-160).

Problematyka ustroju organów ochrony prawnej nie ogranicza się jedynie do sędziów, gdyż obejmuje także notariuszy (J. Bodio, „*Status prawny notariusza – wybrane zagadnienia*”, Rejent 2011, nr 10, s. 9-31) oraz prokuratorów. W obszarze zagadnień ustrojowych mieści się bowiem niezwykle istotne dla funkcjonowania prokuratury i oceniane przeze mnie rozwiązanie dotyczące rozdzielenia oraz połączenia funkcji Prokuratora Generalnego i stanowiska Ministra Sprawiedliwości (J. Bodio, „*Rozdzielenie funkcji Prokuratora Generalnego od stanowiska Ministra Sprawiedliwości – uwagi na tle ustawy o zmianie ustawy o prokuraturze oraz niektórych innych ustaw*”, Prokurator 2009, nr 3-4, s. 11-23).

Niektóre z przedstawionych kwestii ustrojowych były przedmiotem referatu na konferencji naukowej (załącznik nr 4).

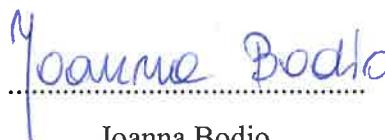
Szczegółowy wykaz opublikowanych prac naukowych oraz szczegółowe informacje o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki zamieściłam w załączniku nr 4. W związku z tym w autoreferacie ograniczę się do streszczenia i podsumowania

moich dotychczasowych osiągnięć naukowo-badawczych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk prawnych:

- Jestem autorką 15 artykułów opublikowanych w czasopismach naukowych (w tym 4 we współautorstwie), 18 publikacji naukowych zamieszczonych w pracach zbiorowych pod redakcją, 9 glos do orzeczeń, współautorką komentarza do Kodeksu postępowania cywilnego, współautorką podręcznika do Ustroju organów ochrony prawnej, współautorką Kazusów do postępowania cywilnego. Łącznie na mój dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia naukowego doktora składają się 44 publikacje naukowe (załącznik nr 4, pkt I i II.Ba-g). W załączniku nr 4 wskazałam także 8 moich publikacji naukowych sprzed obrony dysertacji doktorskiej (pkt II.Bj).
- Jestem współredaktorem naukowym monografii naukowej (załącznik nr 4, pkt II.Bf).
- Wzięłam czynny udział w 10 międzynarodowych i ogólnokrajowych konferencjach naukowych, w trakcie których wygłosiłam referaty oraz moderowałam panel dyskusyjny (załącznik nr 4, pkt II.I)
- Pełniłam funkcje członka komitetu organizacyjnego konferencji naukowej i seminarium naukowego (załącznik nr 4, pkt III.C).
- Przynależę i aktywnie działam w jednej organizacji naukowej (załącznik nr 4, III.H).
- Jestem laureatką dwóch nagród Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie - indywidualnej nagrody III stopnia (2010) oraz zespołowej nagrody III stopnia (2005) za osiągnięcia naukowe (załącznik nr 4, pkt II. H).
- W swojej pracy dydaktycznej prowadziłam i prowadzę wykłady oraz ćwiczenia – na studiach magisterskich i licencjackich na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie oraz w Wyższej Szkole Humanistyczno-Przyrodniczej Studium Generale Sandomiriense w Sandomierzu. Prowadziłam również wykłady dla radców prawnych oraz aplikantów radcowskich OIRP w Lublinie (załącznik nr 4, pkt III.Ia).
- Byłam opiekunem i wypromowałam 28 magistrów prawa i 30 licencjatów (11 licencjatów administracji oraz 19 licencjatów bezpieczeństwa wewnętrznego) prowadząc seminaria magisterskie i dyplomowe z postępowania cywilnego oraz ustroju organów ochrony prawnej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w

Lublinie oraz w Wyższej Szkole Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej w Warszawie (załącznik nr 4, pkt III.Ia).

- Aktywnie uczestniczę w popularyzacji nauki, zwłaszcza jako ekspert Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie, na zlecenie którego sporządziłam 17 opinii prawnych (w tym 5 we współautorstwie: z dr Przemysławem Telengą – 4 i dr Wojciechem Gralińskim - 1), jako prowadząca szkolenia dla radców prawnych i aplikantów radcowskich OIRP w Lublinie oraz jako członek jury konkursów z zakresu postępowania cywilnego oraz ustroju organów ochrony prawnej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (załącznik nr 4, pkt III.Ib).
- Pełnię różne funkcje organizacyjne - jestem Koordynatorem Wydziałowym Programu Erasmus + oraz członkiem Wydziałowej Komisji Dydaktycznej na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie (załącznik nr 4, pkt III.Q).

Joanna Bodio